

Cineva, o voce ușoară, parcă sfiindu-se, m-a chemat și mi-a spus: «Mai vorbiți-ne, mai povestiți-ne ceva, ne place să vă ascultăm...»

Copilă, ce vești mai poți aștepta de la iarna peste care au trecut atâtea viscole și au lăsat neaua lor cuminte și tristă pe piscurile singuratece și, uitate de toți, a existenței bătrânilor?

Ești atât de înțeleaptă ca să te așezi în poalele bunicii, să ridici ochii pînă la privirea ei împăiejenită, cercetîndu-i acele rare străfulgerări ce mai pot picura din maiestatea veșniciei în care ea se învestmîntează acum pe îndelete, înainte chiar de a fi tras marea poartă în urma ei? Vrei să știi care îi mai sînt gîndurile ce se joacă asemenea fluturilor de noapte în jurul acelei luminițe ce pîlpîie încă, biruind întunericul și alcătuiind caleidoscopuri sumbre și aproape ermetice pentru ochii ce s-au deschis de curînd asupra vieții?

Nu, nu le vei înțelege, și e bine să fie așa!

Bătrînii au fost poftiți de multă vreme la o mare comemorare, la o întrunire pregătită în mod strict numai pentru ei, într-un loc neștiut de

nimeni și unde tinerii nu ar avea ce vedea, chiar dacă printr-o întîmplare absurdă, sau cu o cheie căpătată într-un vis straniu ar putea pătrunde...

Aci, în această împărăție a lor, îndeletnicirea cea mai de seamă, e așteptarea...

Fiecare dintre ei caută să înșele cum poate desfășurarea acestui temut fir ce se desprinde încet de pe ghemul său; cei mai mulți se scufundă, ca bunii înotători, în apele aducerilor aminte și adună, asemenea pescuitorilor de mîrgăritare, strălucirile de sidef ale clipei ferice din viață depănată și depusă pe fund sub castelele de apă ale trecutului. Amintiri, amintiri, clipe, păreri de rău.

Dar suflul mai de seamă al acestei mari împărății comemorative, are și o înfățișare mai nobilă, un nume răsunător și pretențios: Întelepciune!

Întelepciunea este acel vas de aur, acea cupă-premiu pe care cineva, tot atât de necunoscut tinerilor, ca și locul unde se petrece această ceremonie, cineva de pe un podium înalt și de neatîns, dăruiește acelor care au străbătut tot drumul cu toate întortochierile și greu-

ătile semănat dealungul lui și au ajuns doritori de biruință la ținta care îi așteaptă inexorabilă chiar fără știrea lor, aci în împărăția vastă a întelepciunii...

Doamne, ce este dar, această întelepciune? Ce este acest trofeu de aur curat cu care bătrînul se îndepărtează strîngîndu-l la piept, călcînd cu pasul lui domol, și păstrîndu-l ca pe cea din urmă comoară ce-i este dat să stăpînească...

Să fie oare ochiul magic prin care se vede adevăratul chip al idoliilor atât de sărbătoriți în viață? Înălțimea, piscul de pe care se poate vedea, asemenea unui privilegiat Zeus, întreaga priveliște a zvirolirilor de bucurie-și de durere ale omnirii din care făcuse parte vie, pînă mai adineaori? Să fie o măsură, un fel de oca cu care se poate cîntări fiecare încîntare sau durere trăite cu atîta convingere în trecut?

O, în fața acestui judecător glacial și surîzător care e Întelepciunea, ce mai rămîne din suflul uriaș al patimilor cîntate cu inima și nemuritoare melodii și cuvinte, ca de pildă, acele ale unui Merimée și Bizet, ale unui Dumas și Verdi, sau însăși furtunile unui Shakespeare; ce putere mai au înafară de sublimarea lor în artă, pe care poate, o mai îngăduie și el, cu o oarecare bunăvoință...

Cine ne poate spune dacă acest ușor și surîzător dispreț a tot ce ni s-a părut atât de coplesitor de-alungul trăirii anilor noștri e ecoul unui vid lăuntric, sau e într-adevăr biruința înălțimilor luminate de constelațiile reci ale eternității, și deci de tainică natură divină?

Dar, vai, cîți dintre tovarășii de drum nu au rămas în urmă, oprindu-se ca niște copii neascultători să mai culeagă o floare întîrziată și ea pe lînga cărare, să prindă o gîză sau un fluture nechibzuit ce nu s-a apărut îndestul de mîna tremurătoare a călătorului înserat, cîți nu au rămas încremeniți locului, în fața estradei de scînduri a unui scamtator ce înghite flăcări, cîți dintre acești tovarășii de drum nesăbuiți nu-și mint inima și cugetul, repetînd cu

stîngăcie acele gesturi pe care le îndeplineau odinioară, cu atîta stăpînire...

Nu pot fi ajutați în nici un fel; ei nu vor să-și recunoască dreptul de a intra în marele palat al recepției despre care v-am vorbit. Se războiesc încă, cu cele din urmă puteri, împotriva undelor spumegînde pe care le taie cu bărbăție, în spatele lor, cei tineri...

Da, tînăra mea solcitoare, nepoțica de la picioarele bunicii! Nu cred că ți-am vorbit așa cum te așteptai să o fac, nu cred că am știut să-ți împlinesc dorința și poate nevoia de poezie și de basm, pe care tinerii o simt în mod firesc, pe cărarea stearpă unde viața-de astăzi îi împinge pe mulți dintre ei... Pe vremuri, bătrînii știau să aleagă din besacteaua lor de mare preț, basmele fermecate cu care să brăzdeze azurul cerului în zborurile cailor înaripați ce purtau în crupă Feti frumoși și Cosînzene, zmei cu puteri tainice, printre piscuri de munți ce se jucau odinioară prin poiene și nu mai îndrăznesc să ridice ochii către văzduh, să caute cîndurile de păsări măestre, căci cerul acum nu mai e al zburătoarelor nevinovate ci a fost ferecat cu lanțuri grele de foc care închid zările împărăției de odinioară.

Și pentru copiii ce doresc să mai asculte poveștirile lor, bătrînii vrăjitori, de multe ori pun deoparte o carte groasă în care se desfășoară basmul adevărat al vieții lor...

Am și eu o astfel de carte.

Poate într-o, zi, copilă, mă vei căuta și-mi vei cere să-ți citesc vreuna din filele ei...

dal lungo racconto:

QUATTRO DONNE IN BUCOVINA

Luki Galaction